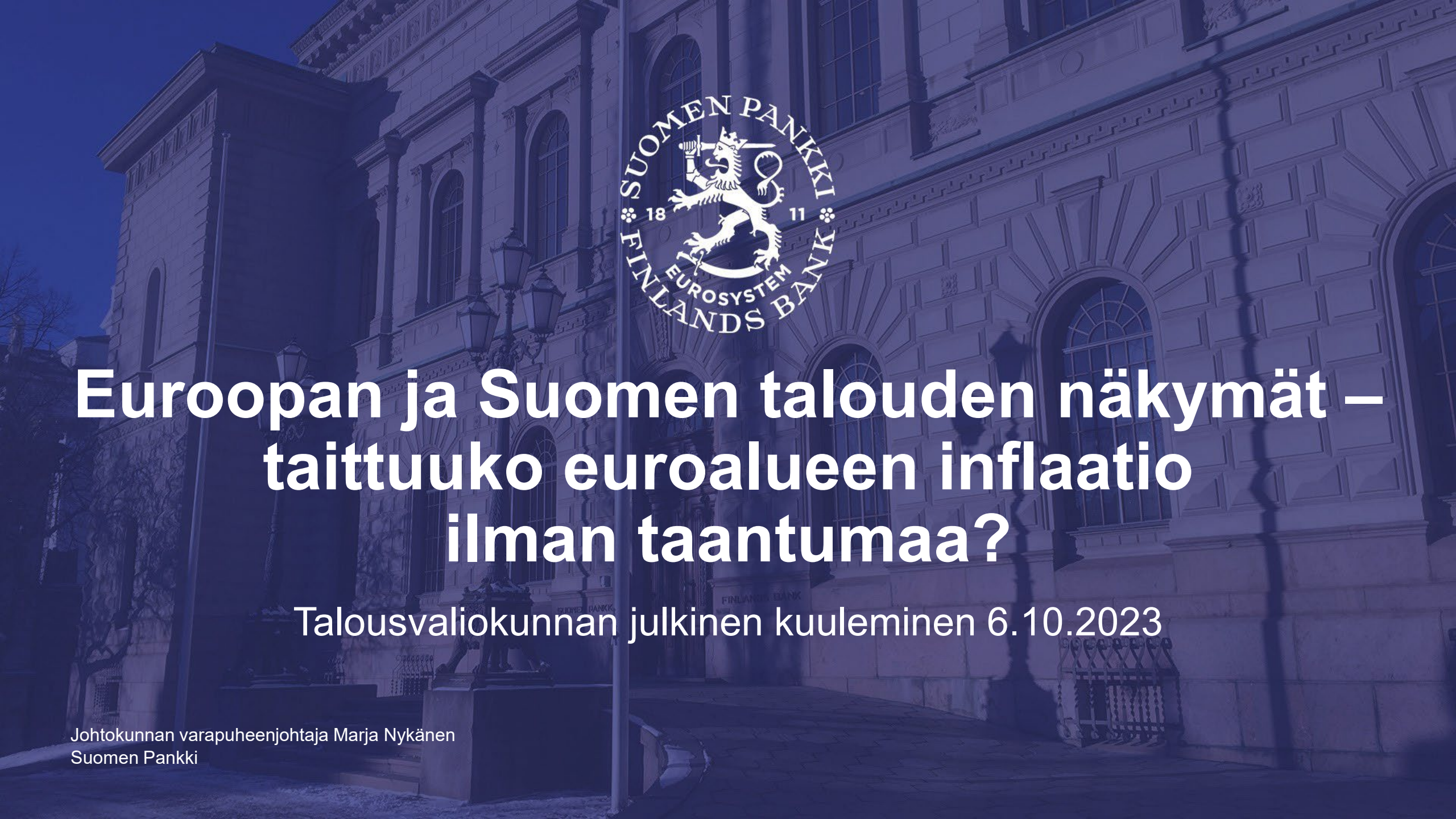
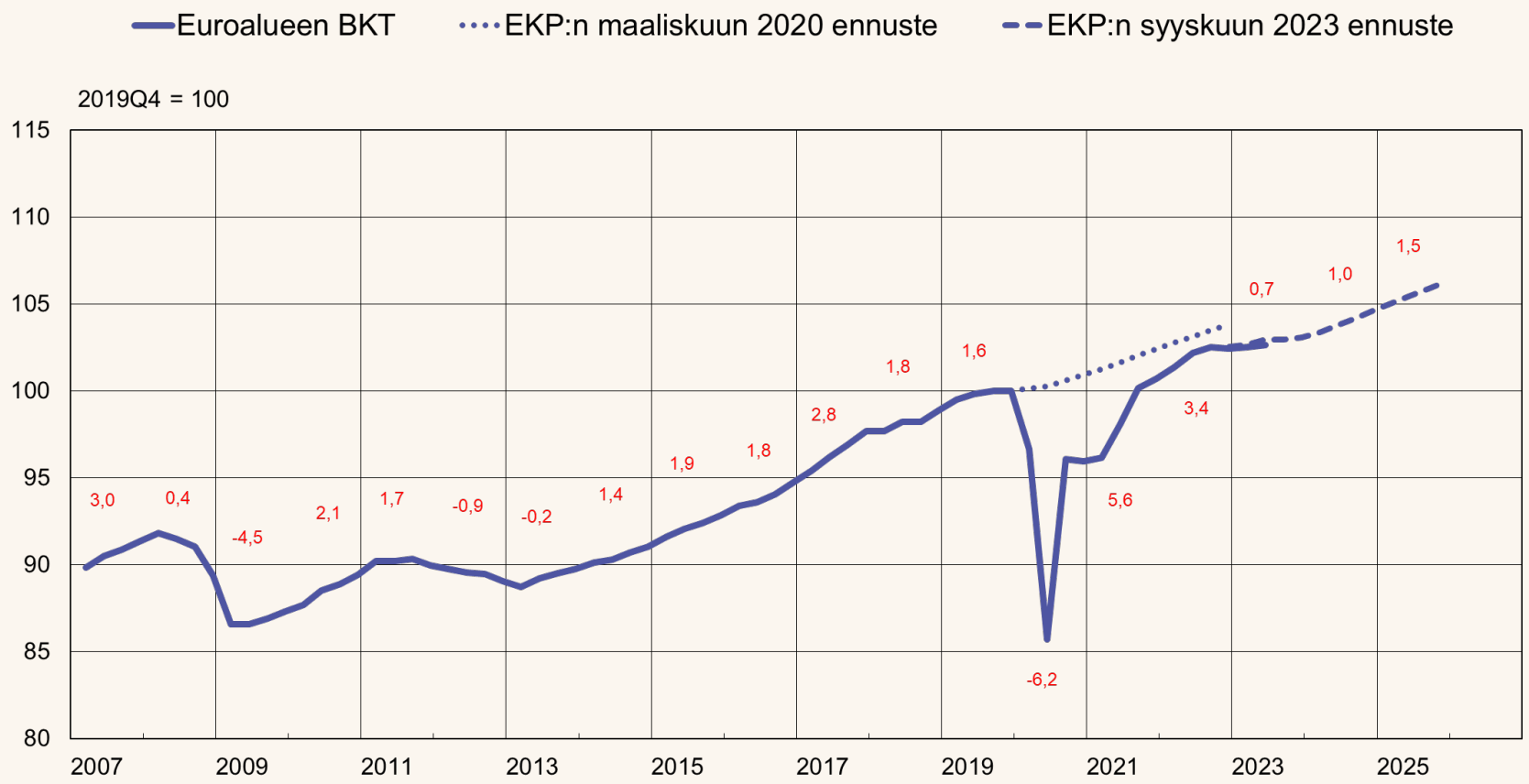

Euroopan ja Suomen talouden näkymät – taittuuko euroalueen inflaatio ilman taantumaa?

Talousvaliokunnan julkinen kuuleminen 6.10.2023

Johtokunnan varapuheenjohtaja Marja Nykänen
Suomen Pankki

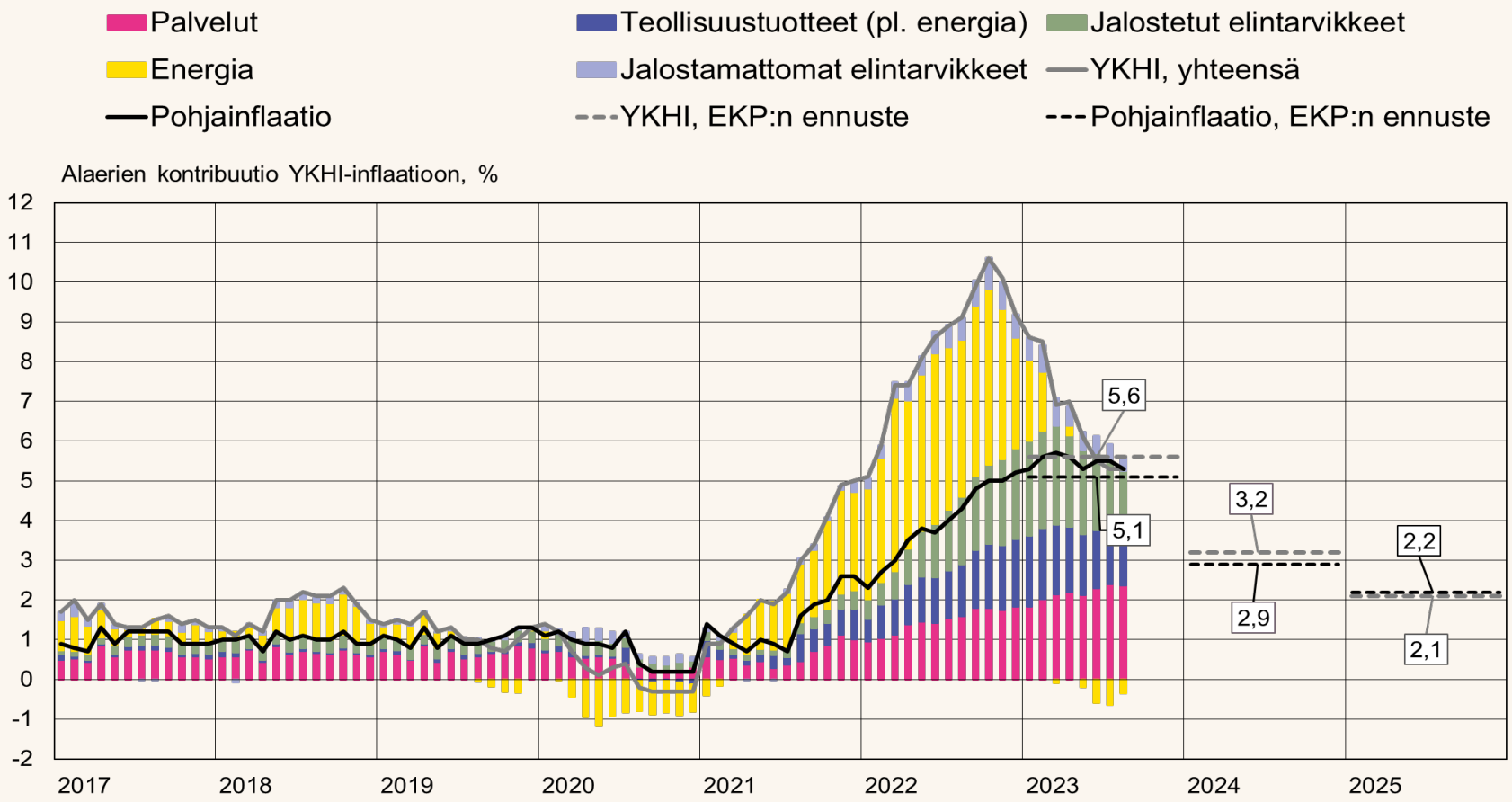
Euroalueen talouskasvu on hidastunut

Käyrän vieressä olevat luvut ovat vuosikasvuja, %.
Lähteet: Eurostat ja EKP.

35781@MMS(2007-)_LV 2

Inflaatio on yhä liian nopeaa – pohjainflaatio sitkeää

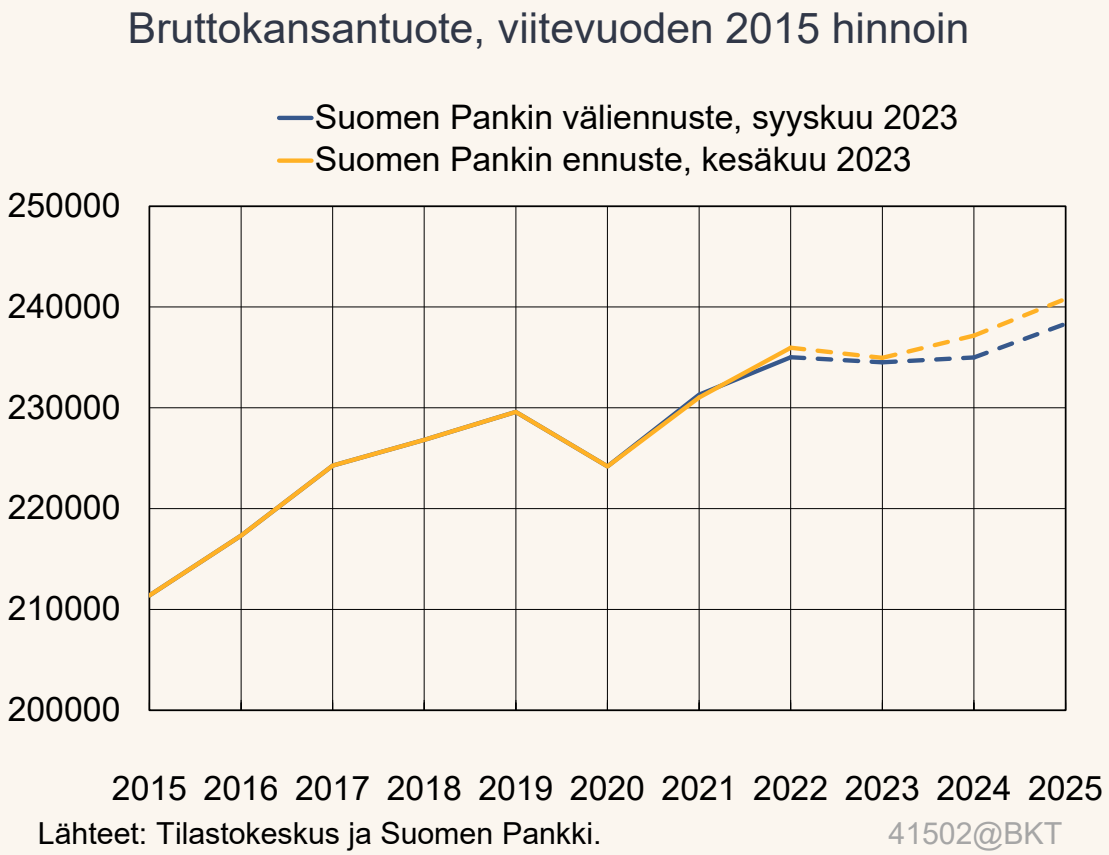
Lähteet: Eurostat ja EKP.

32426@YKHIkontrib(2)

EKP on nostanut ohjauskorkoja inflaation palauttamiseksi tavoitetasolleen

1. EKP:n neuvosto pyrkii varmistamaan päätöksillään, että inflaatiovauhti palautuu 2 %:n tavoitteeseen riittävän nopeasti.
2. Neuvoston arvion mukaan ohjauskorot on nyt nostettu tasolle, jolla riittävän pitkään pidettyinä, ne edistävät tuntuvasti inflaation palaamista tavoitteen mukaiseksi.
3. Neuvoston tulevat korkopäätökset perustuvat
   - taloudesta ja rahoitusmarkkinoilta saatavien tietojen pohjalta laadittaviin inflaationäkymiin,
   - arvioon pohjainflaation dynamiikasta sekä
   - arvioon siitä, miten voimakkaasti rahapolitiikka välittyy talouteen.

Suomi toipuu taantumasta tahmeasti – vuoden 2024 kasvunäkymä aiempaa heikompi

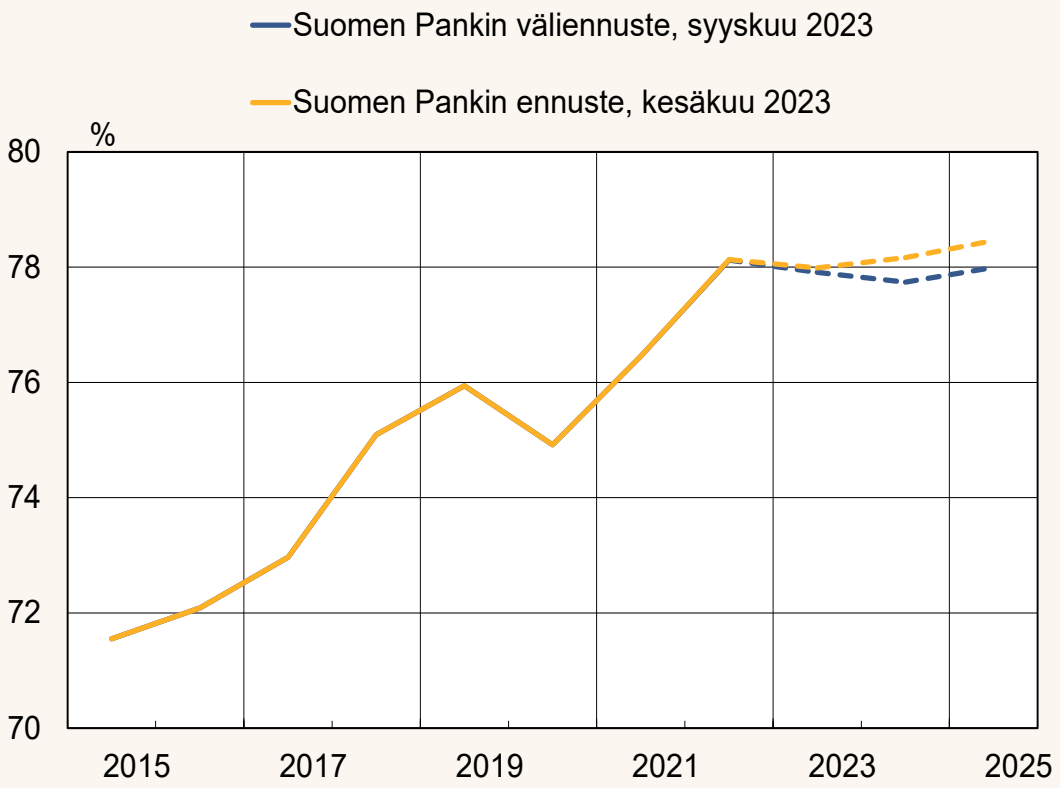
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki. 41502@BKT

	Syyskuu 2023 väliennuste	Kesäkuu 2023 BMPE
2022	1,6	2,1
2023	-0,2	-0,4
2024	0,2	0,9
2025	1,4	1,5

- BKT supistuu vuonna 2023 ja kasvu on hidasta vuonna 2024.
- BKT jää kesäkuun ennustetta alemmalle tasolle vuonna 2025.

Työmarkkinoilla merkkejä pehmenemisestä

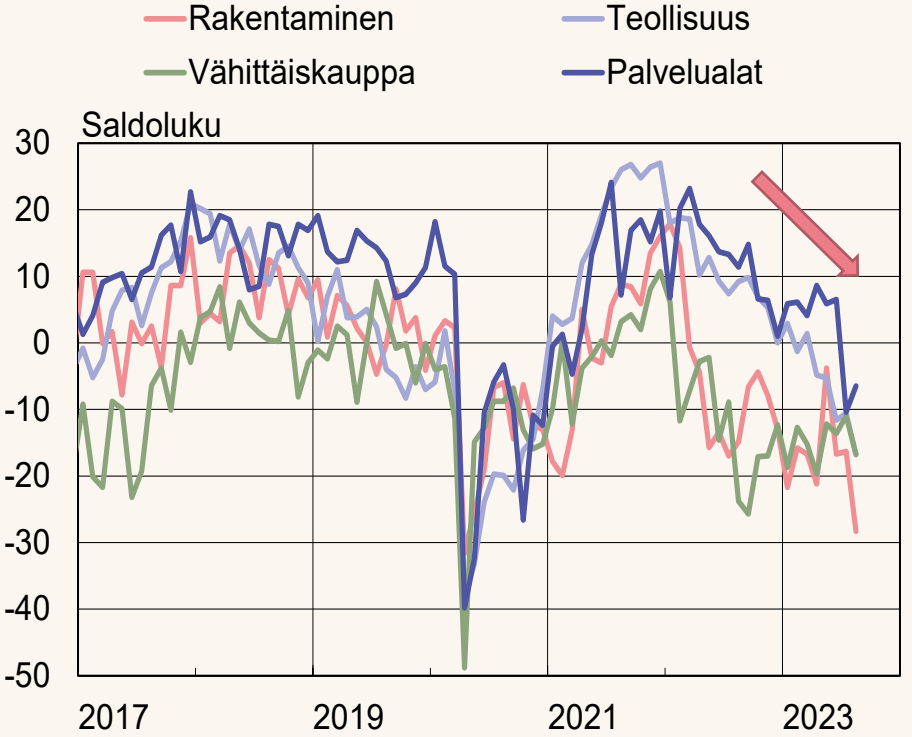
Työllisyysaste, 20–64-vuotiaat, %

Lähde: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

41502@L2064

Työllisyysodotukset heikentyneet ja työmarkkinoiden kireys hellittänyt

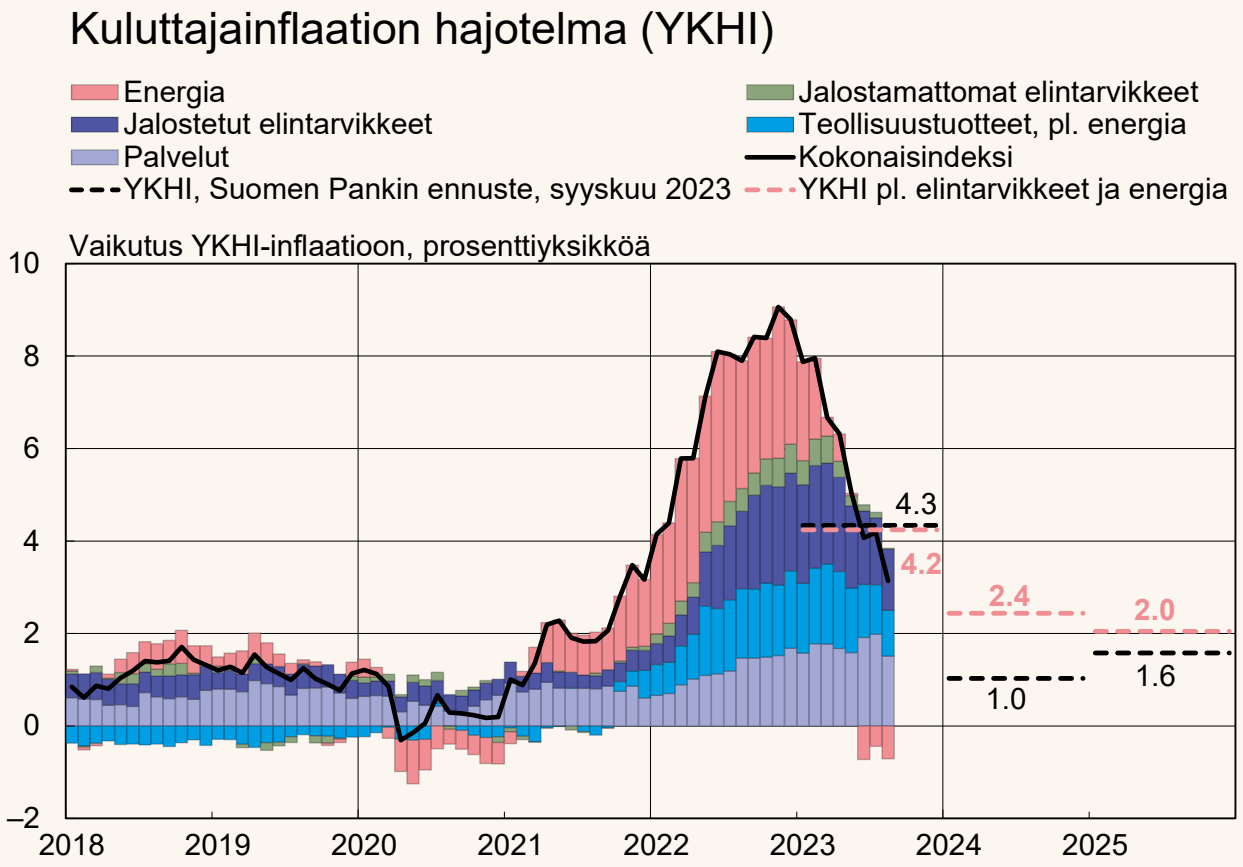

Lähde: Euroopan komissio. Kausipuhdistettuja lukuja.

© Suomen Pankki

38252@Työllisyysodotukset

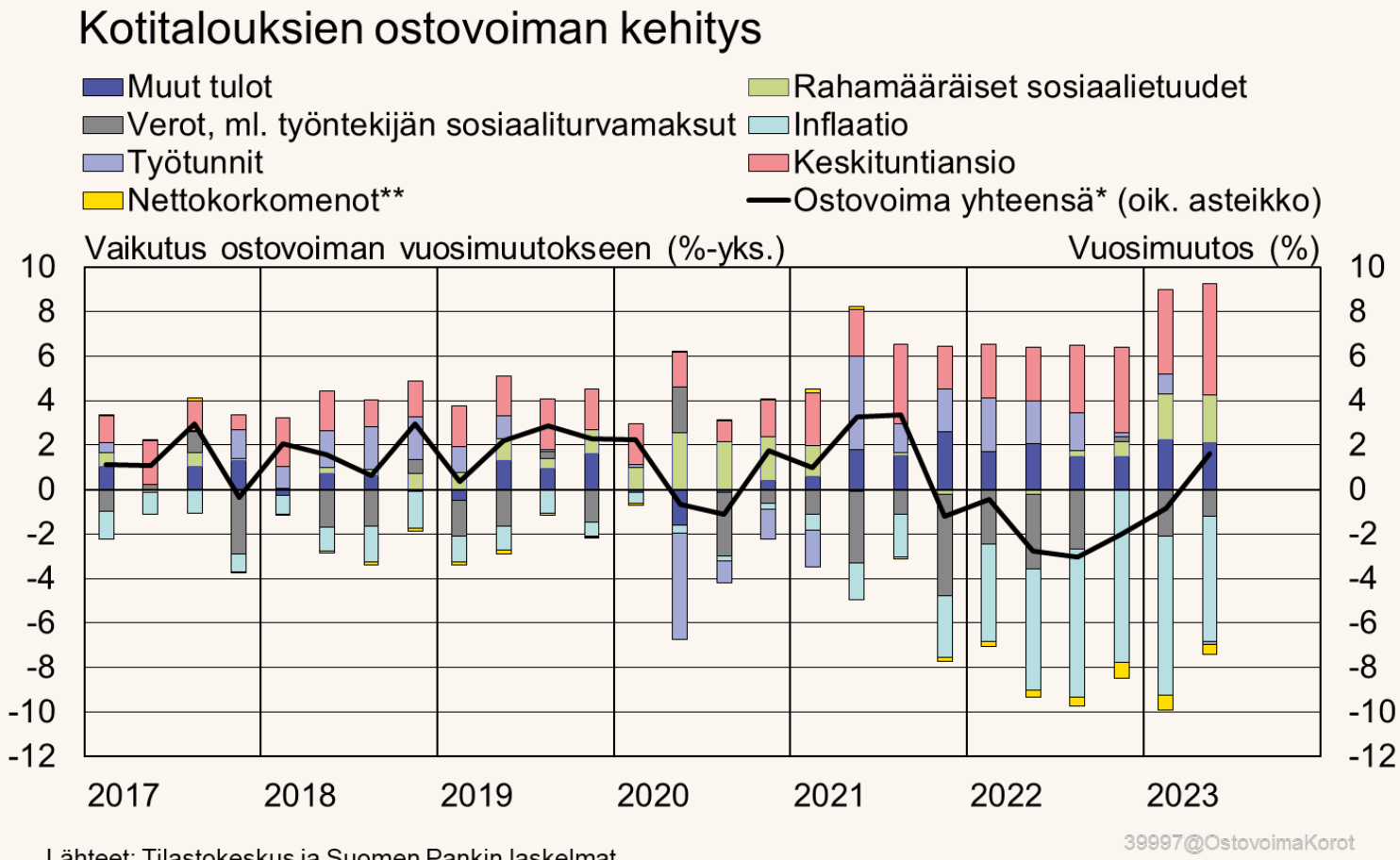
Hintapaineet hellittävät hiljalleen Suomessa

YKHI = yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi.
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin ennuste.

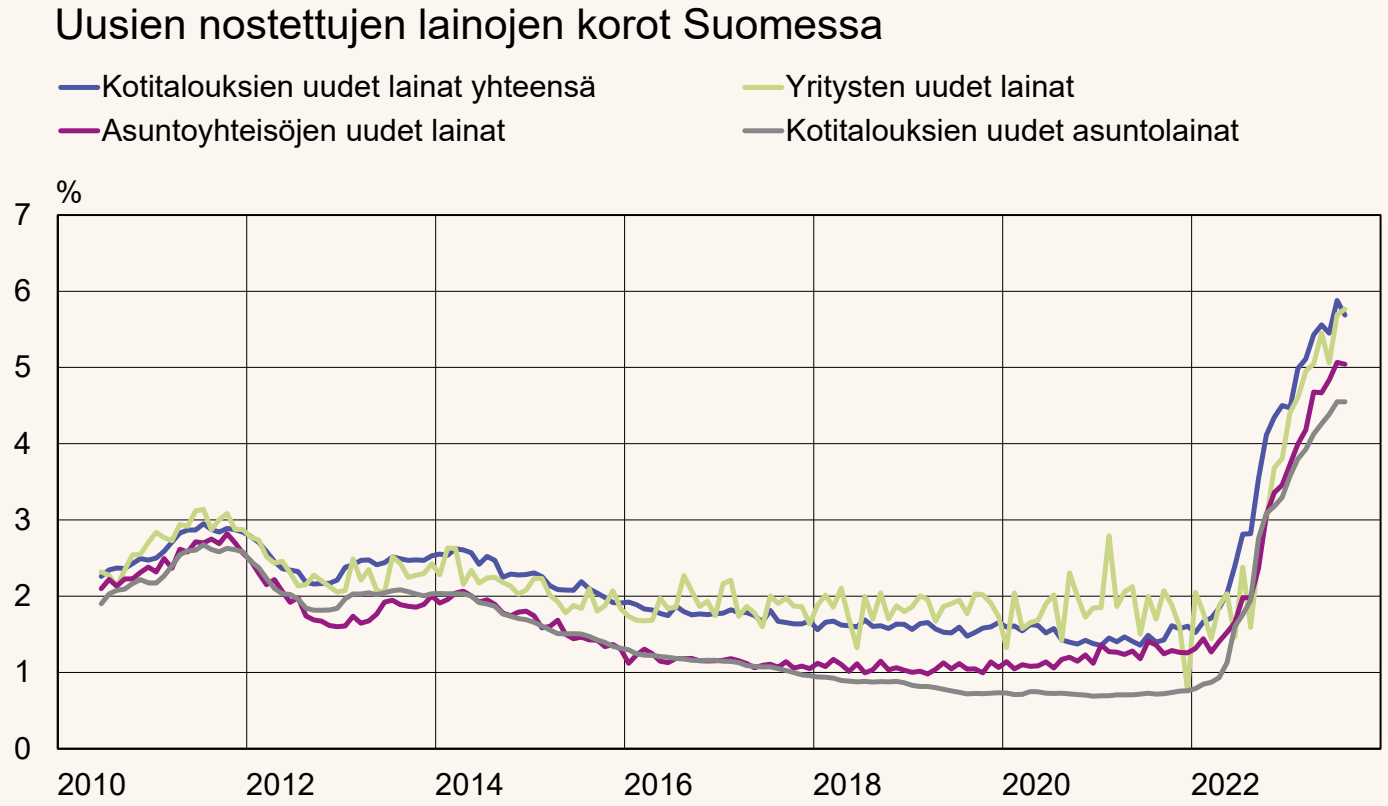
- Yhdenmukaisella kuluttajahintaindeksillä mitattuna inflaatio taittuu yhteen prosenttiin vuonna 2024.
- Palveluiden hintojen nousu jatkuu kuitenkin nopeana, ja pohjainflaatio laskee YKHI-inflaatiota hitaammin.
- Pohjainflaatio laskee 2,4 prosenttiin vuonna 2024 ja 2 prosenttiin vuonna 2025.

Kotitalouksien ostovoima korjaantuu nopeasti inflaation hidastuessa

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.
*Sisältää kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt. Ostovoimaa mitataan reaalisella käytettävissä olevalla tulolla.
**Nettokorkomenot = kotitalouksien maksamat todelliset korkomenot – kotitalouksien saamat todelliset korkotulot.

Rahoitusolojen nopea ja voimakas kiristyminen tuo näkyviin alhaisten korkojen ajan haavoittuvaisuuksia

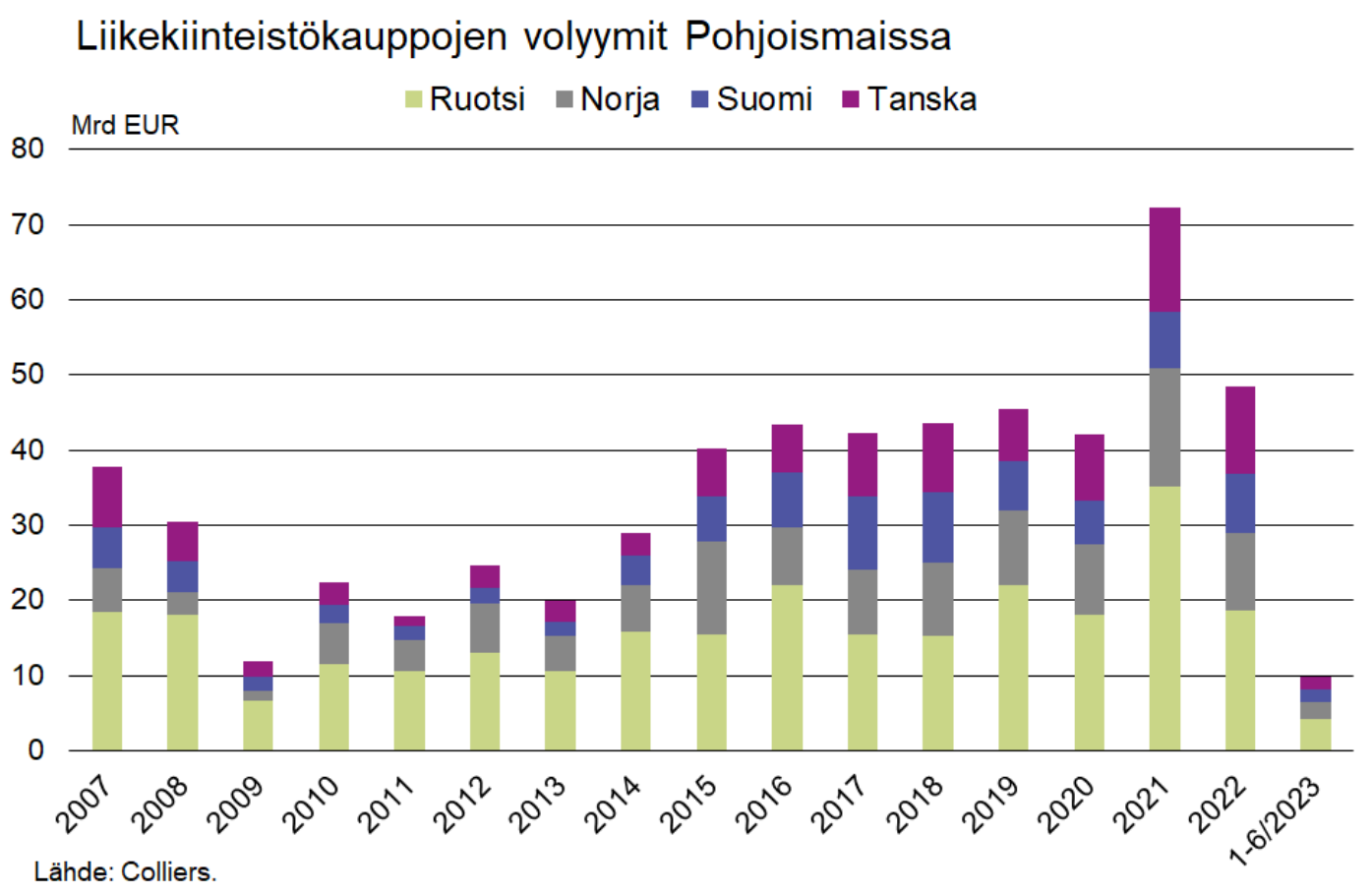

Lainat Suomen rahalaitoksilta, pl. tili- ja korttiluotot.
Lähde: Suomen Pankki.

@38215

- Korkojen ja kustannusten nousu mittaa kotitalouksien ja yritysten riskinkestävyyttä.
- Asuntokauppa on vaimentunut selvästi ja asuntohinnat laskeneet.
- Yritysten luottoriskit ovat kasvussa etenkin haavoittuvimmilla aloilla.

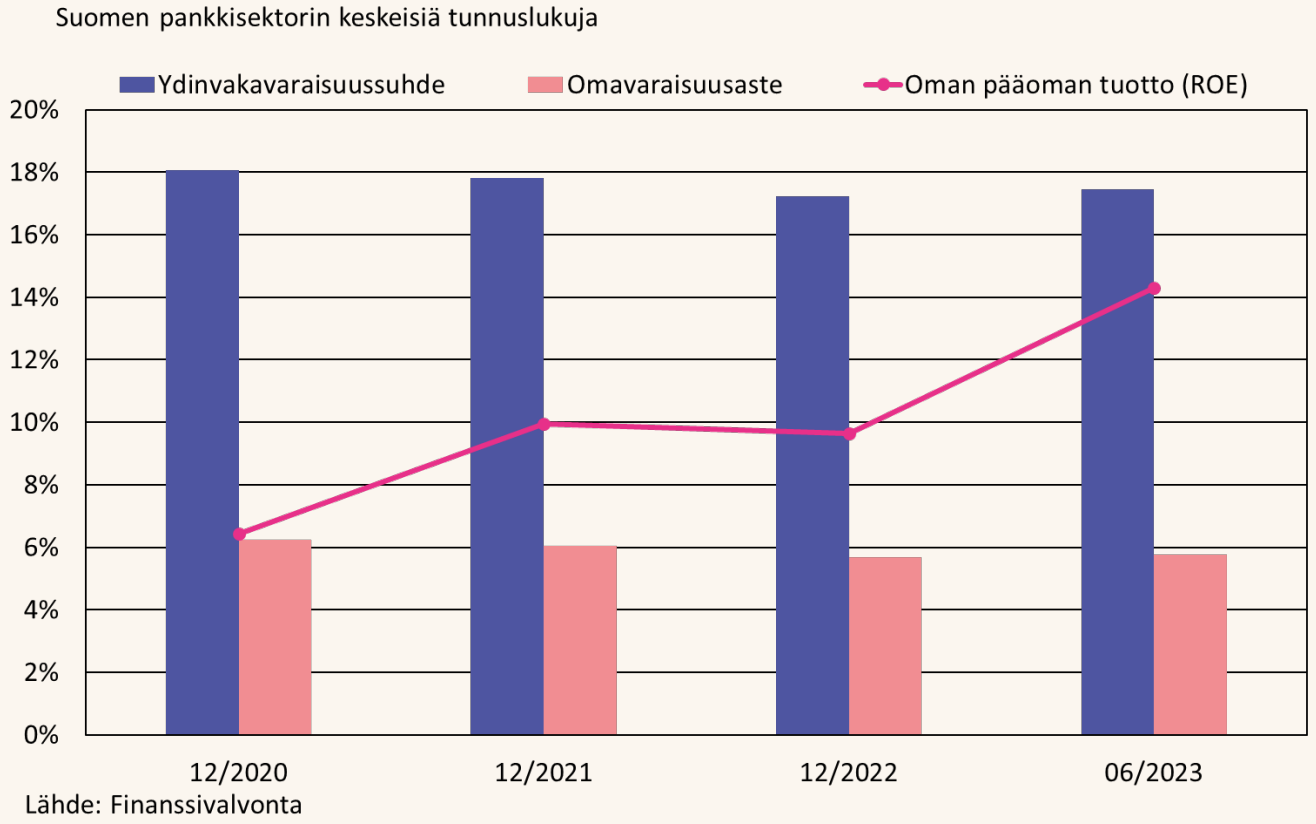
Kiinteistösijoitusmarkkinat vaimentuneet selvästi – Pohjoismaissa riskit ovat yhteiset

- Markkinoiden vaimeneminen kasvattaa rakennus- ja kiinteistöalan yritysten sekä kiinteistösijoittajien riskejä.
- Ruotsalaisten kiinteistösijoitusyhtiöiden runsas velkaantuminen tekee niistä haavoittuvia korkojen nousulle.
- Pohjoismaisilla pankeilla on runsaasti asunto- ja liikekiinteistölainoja.

Suomessa pankit vahvoja kohtaamaan kasvavat riskit

- Korkojen nousu on kasvattanut pankkien korkotuottoja, luottotappioiden arvioidaan kasvavan pitemmällä aikavälillä.
- Tuoreiden stressitestien perusteella pohjoismaiset pankit pysyvät vakavaraisina hyvinkin vakavassa skenaariossa.
- Pohjoismaiset pankit ovat keskimääräistä vakavaraisempia ja kannattavampia.

Kriisinkestävyyttä on vahvistettu pitkäjänteisesti – keinoja turvata rahoitusvakaus on yhä tarve parantaa

- Kansainväliset sääntelyuudistukset ovat vakauttaneet pankkijärjestelmää Suomessa ja muualla Euroopassa.
- Suomessa pankkijärjestelmän riskinkestokykyä on turvattu rakenteellisten makrovakauspuskurivaatimusten avulla.
- Heinäkuussa voimaan astuneet lakimuutokset ja Finanssivalvonnan johtokunnan suositus enimmäisvelanhoitorasitteesta parantavat uusien lainanottajien kriisinkestävyyttä jatkossa.
- Pidemmällä aikavälillä on tarpeen edelleen parantaa keinoja rahoitusvakauden turvaamiseksi.

Pitkän aikavälin haasteet – talouskasvu ja julkinen talous

1. Kestävän talouskasvun edellytyksiä vahvistettava pitkäjänteisesti

- Panostukset osaamiseen ja koulutukseen, kannusteet työllistymiseen
- Tutkimus- ja kehittämistoiminnan edistäminen
- Työ- ja opiskeluperäinen maahanmuutto sujuvammaksi

2. Julkisen talouden kestävyys turvattava

- Finanssipolitiikan sääntöjen noudattaminen
- Priorisointi keskeisten tehtävien turvaamiseksi
- Pitkäjänteinen tasapainottamisohjelma

Tilipohjaisen pikamaksamisen edistäminen Suomessa

Kansainvälisten korttiyhtiöiden hallitseva asema vähittäismaksamisessa

Eurojärjestelmä ja Euroopan komissio tukevat yhteisen eurooppalaisittain hallitun maksamisen vaihtoehdon luomista ja pikamaksamisen yleistymistä

Maksamisen toimintavarmuuden vahvistaminen vaihtoehtoja lisäämällä

Eurooppalaiset vähittäismaksamisen strategiat

Komission asetusehdotus käyttöönoton velvoittamiseksi

Suomen Pankki koordinoi pikamaksamisen edistämisprojektia yhdessä toimialan kanssa

Kuluttajille tulisi tarjota käyttökokemukseltaan yhtenevä mobiilisovellus, jonka toteutuksesta palveluntuottajat vastaavat itsenäisesti

Tavoitteena on kaikille yhtäläisin ehdoin ja periaattein toimiva maksutapa, jolla lisätään vähittäismaksamisen kilpailua ja toimintavarmuutta.

Kesällä 2022 valmisteltu pankkitilien ja maksamisen varajärjestely turvaa yhteiskunnan toimintavarmuutta.

Digieuro ja sen ydintavoitteet

- Digieuro olisi kansalaisille saatavilla olevaa digitaalista keskuspankkirahaa.
- Digieuroa suunnitellaan maksuvälineeksi, ei sijoituskohteeksi.
- Digieuroa voisi käyttää maksuihin henkilöiden välillä, verkkokaupassa ja kaupan kassalla, sekä maksuihin julkishallinnolta ja julkishallinnolle.

Digitaalinen euro tukee keskuspankkirahan asemaa rahajärjestelmän ankkurina.

- *Keskuspankkiraha tukee maksujärjestelmien toimintaa ja luottamusta valuuttaan.*

Digitaalinen euro vahvistaa Euroopan strategista riippumattomuutta sekä edistää kilpailua euroalueella ja maksamisen tehokkuutta.

- *Suuret verkostovaikutukset johtavat maksamisen markkinan keskittymiseen. Tämän hetken eniten käytetyt sähköiset maksuvälineet kuuluvat EU:n ulkopuolella sijaitseville yrityksille.*

Suomen Pankin tulosnäkymät heikkenevät

- Rahapolitiikan toimeenpano on keskuspankin ydintehtävä. Sen toteuttaminen aiheuttaa myös taloudellisia riskejä, joihin Suomen Pankki varautuu huolehtimalla taseensa vahvuudesta.
- Ohjauskorkojen nousu on kasvattanut Suomen Pankin korkokustannuksia.
- Likviditeetin luoneet rahapoliittiset saatavat ovat pääosin kiinteäkorkoisia ja pitkäaikaisia.
- Suomen Pankin arvion mukaan nykyiset riskipuskurit riittävät kattamaan tämänhetkisen korkonäkymän mukaiset arvioidut tappiot.
- Suomen Pankki on jakanut tuloksestaan valtiolle euroaikana 3,2 miljardia euroa. Lähivuosina voitonjakomahdollisuuksia ei ole edellisvuosien tapaan.

Yhteenveto

- Euroalueen kasvu on hidasta, mutta tämän hetken arvion mukaan euroalue vaikuttaisi välttävän taantuman.
- Energiasokkien vaikutusten väistyminen, inflaatiopaineiden hellittäminen ja ansiotason nousu tasoittavat tietä yksityisen kulutuksen elpymiselle.
- Suomen talouden toipuminen hitaampaa kuin vielä kesäkuussa arvioitiin.
- Suomen talouskasvun pitkän aikavälin näkymä on heikko.
    - Työikäisen väestön supistuminen ja työn hidas tuottavuuskehitys heikentävät pitkän aikavälin kasvunäkymiä.
- Julkisen talouden ongelmat ovat pitkälti rakenteellisia, tarvitaan määrätietoisia ja pitkäjänteisiä toimia.

suomenpankki.fi